vbjk
Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen

Leidraad teambespreking Inclusieve werking

Deze leidraad dient om de inclusieve werking– zoals die er vandaag uitziet – te bespreken met het team. Waarom vinden we als team het belangrijk om aan inclusieve opvang te werken? Wat vinden we als team belangrijk in het werken aan inclusieve opvang? Waar zijn we sterk in? Wat willen we kinderen en ouders bieden? Welke partners hebben we hier bij nodig? Hoe voelt elke begeleider zich daarbij? Wat hebben we als begeleiders/onthaalouders nodig om hierin te groeien?*
Voor het maken van de leidraad baseerden we ons op de handleiding 'Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoefte' en DECET principes .

Naargelang de identiteit van het opvanginitiatief, zul je met het team op sommige vragen veel dieper ingaan en zul je andere vragen wellicht overslaan wegens "niet van toepassing". Dit is geen volledig in te vullen lijst, géén checklist. Het is een leidraad met verschillende bedoelingen:

- ***Aankaarten van het thema inclusie van kinderen met specifieke zorg:** Je krijgt zelf een goed zicht op wat in het team/bij de onthaalouder leeft over dit thema. Het is ook een goede manier om het thema introduceren in een (nieuw) team. Het maakt het team duidelijk dat jullie daar de komende jaren intensief aan zullen werken. Het creëert een draagvlak in de teams.*
- *We hebben zicht op de doelstelling van leidinggevenden bij dit project (door opdracht voor de CIK voor 30 jan 2014), maar wat zijn de prioriteiten voor het team. **Waaraan willen begeleiders werken op vlak van inclusie?***
- ***Expliciteren van eigen werking:** Hoe loopt het nu, wat ervaren begeleiders als sterke punten en welke items verdienen extra aandacht. Dit zal in de toekomst een zeer grote steun betekenen voor de inclusie coach bij de ondersteuning van de andere voorzieningen.*

***Moeten alle vragen volledig behandeld worden?** Neen. De vragen behandelen inclusief werken op verschillende niveaus. Het kan zijn dat jouw kinderopvanginitiatief sommige aspecten van inclusie (nog) niet opneemt; of dat begeleiders dieper willen ingaan op bepaalde aspecten van het inclusief werken. Dat is geen probleem. Het is wél belangrijk dat we met de **antwoorden van het team** een volledig overzicht krijgen van wat het kinderopvanginitiatief doet om een inclusieve werking te voorzien.*

***Moeten de vragen precies aan bod komen zoals ze beschreven staan?** Neen. De leidraad geeft enkel suggesties, je kunt de vragen op je eigen manier formuleren. Je kunt in het team bijvoorbeeld ook polsen naar hoe begeleiders zich voelen, waar ze het moeilijk mee hebben. Blijf daar echter niet bij steken en vraag hen hoe ze ondersteund kunnen worden zodat begeleiders wel aan verschillende aspecten van inclusie kunnen werken.*

***Wat als het team verschillende antwoorden geeft?** Dat is geen probleem. De bedoeling is dat jullie met het volledige team nadenken over inclusie, maar natuurlijk kunnen begeleiders aangeven hoe ze individueel tegen de dingen aankijken.*

*De resultaten van de teambespreking willen we graag gebruiken op de volgende intervisie bijeenkomst. Jullie antwoorden verwachten we daarom tegen **10 maart in de mailbox inclusievekinderopvang@kindengezin.be***

*Onder team verstaan we: de medewerkers van KDV's, van IBO's , maar eveneens de verschillende onthaalouders van een DVO die inclusieve kinderopvang aanbiedt.

0. Algemene informatie ivm visie van het team

0.1	**Kernwoorden voor het team met betrekking tot inclusief werken:** Waarom doen we het? Voor wie doen we het? Hoe zijn we er mee gestart? Per toeval? Vanuit een bewuste keuze?...

1. Het onthaal en de afstemming met ouders

1.1	**Kinderen** Hoe zorgen we ervoor dat elk kind zich welkom voelt? Hoe weten we dat we in deze opdracht slagen met dit kind? Hoe gebeurt het wennen/ het verwelkomen bij nieuwe kinderen? Omschrijf.
1.2	**Ouders:** De Intake: *"Toen we ontdekten dat mijn zoontje het syndroom van Down heeft, dacht ik dat het bijna onmogelijk zou zijn om geschikte opvang te vinden voor hem. Dit kindercentrum nodigde me uit om alles in detail te bekijken, en ze gaven antwoord op al mijn vragen. Ik kreeg een infofolder mee waarin de filosofie van het centrum belicht werd. Ik voelde het aan als een soort uitnodiging. Ik ben er dan ook vrij zeker van dat mijn zoontje hier een fijne tijd zal beleven."* Hoe verloopt de intake in ons kinderopvanginitiatief? Hoe verlopen de wenmomenten/ eerste momenten/overgangsmomenten voor ouders in onze kinderopvang? Wie begeleidt deze momenten? Hoe stellen we de opvoedingspraktijk van thuis en in de opvang op mekaar af?Omschrijf. Wat is in ons wenbeleid ondersteunend voor ouders? Wat leer ik van de ouders? Doen we dit anders bij kinderen met specifieke zorg of hanteren we deze werkwijze voor alle kinderen en gezinnen? Dagelijks onthaal en communicatie: Hoe verlopen de dagelijkse contacten met moeders en met vaders? Hoe denken we dat ouders de dagelijkse contacten met begeleiders ervaren? Hoe komen we hierachter?
1.3	**Teamleden:** Wat heb ik als begeleider nodig om deze wenmomenten/ eerste momenten voor het kind en de ouders (meer) ondersteunend te maken? Werken wij met aandachtsbegeleiders? Voeren we afstemmingsgesprekken/ tevredenheidsgesprekken / opvolggesprekken (naast de dagelijkse contacten) met ouders? Omschrijf. Wie voert deze gesprekken? Hoe worden deze gesprekken voorbereid en met wie? Waarom vinden we dat belangrijk? Wat is in deze gesprekken ondersteunend voor ouders?

	Wat heb ik als begeleider nodig om deze gesprekken voor ouders meer ondersteunend te maken? Hebben we voor dagelijks onthaal en communicatie met ouders als begeleider voldoende tijd en ruimte? (letterlijk en figuurlijk) Zijn er zaken die ons in deze contacten beter kunnen ondersteunen?

2. Het kind in de groep

"Toen ik het centrum voor het eerst bezocht, nam Jusuf (drie) me mee naar de familiemuur. Hij vroeg me om te gaan zitten en legde me heel trots uit hoe zijn familie eruitzag. Zijn ouders, ooms, tantes, grootmoeder, broers en zussen met wie hij nauw samenleeft, passeerden de revue. Het deed me een beetje wegdromen: hoe zal mijn dochter haar familie voorstellen als ze zo oud is?"
Alice, moeder van Melissa

"Toen mijn dochter Lisa voor het eerst naar de kinderopvang ging, vroegen de begeleiders hoe wij, als ouders, wilden dat zij met anderen zouden spreken over de handicap van onze dochter. Die vraag heeft me toen erg geraakt. Op dat moment waren mijn man en ik er niet klaar voor om het woord 'beperking' of 'handicap' te gebruiken. Daarom apprecieerden we het enorm dat de begeleiders onze woorden gebruikten wanneer ze praatten over Lisa."

2.1	**Het kind als individu:** Hoe ondersteunen we de ontwikkeling van een positief zelfbeeld bij het kind? Hoe zorgen we ervoor dat elk kind het gevoel heeft erbij te horen? Hoe maken we de verschillen en overeenkomsten tussen kinderen bespreekbaar en begrijpbaar? Wie helpt ons taal te vinden om verschillen bij kinderen te verwoorden? Waarom doen we dat/niet? **Gezamenlijke momenten:** Hoe organiseren we belangrijke gezamenlijke momenten(onthaalritueel, samen eten, slaaprituelen,...)zodat het kind met specifieke zorg mee kan participeren in de groep? Hoe passen we ruimte en/of materialen aan, zodat kinderen kunnen deelnemen? Bij wie gaan we hiervoor te rade? Wie kan ons hierbij helpen? Organiseer je speciale activiteiten gericht op het kind met specifieke zorg waarbij anderen kunnen participeren? Omschrijf. Spelmaterialen die de zichtbaarheid, herkenbaarheid en bespreekbaarheid bevorderen via fantasiespel (Poppen, duplo,...)of boekjes?

3. Organisatie en communicatie

3.1	**Samenwerken in een team** Tijd maken om in team visie te ontwikkelen en te verdiepen, ervaringen uit te wisselen, te reflecteren over eigen kennis, waarden en normen, beeldvorming, emoties: Op welke momenten is dat voor medewerkers mogelijk? Hoe frequent gebeurt dit? Wie is daar allemaal bij betrokken? Ervaren teamleden dit als ondersteunend? Hoe wordt de informatieoverdracht over kinderen (en hun gezin) geregeld? (In het team zelf, bij overgangen,…)
3.2	**Samenwerken met ouders** Organiseren we in ons kinderopvanginitiatief momenten of activiteiten waarop **ouders elkaar onderling** kunnen ontmoeten? Welke soort momenten of activiteiten zijn dit? Omschrijf of geef voorbeelden. Wat is de meerwaarde van deze momenten? Waarom vinden we dat belangrijk? Welke ouders nemen hieraan deel? Welke ouders nemen niet deel? Wat vinden de deelnemende ouders van activiteiten waarop ze elkaar kunnen ontmoeten? Op welke manier is dit voor hen belangrijk / prettig / ondersteunend? Organiseren we in ons kinderopvanginitiatief momenten of activiteiten waarop **ouders en begeleiders** elkaar kunnen ontmoeten? Welke soort momenten of activiteiten zijn dit? Omschrijf of geef voorbeelden. Wat is de meerwaarde van deze momenten? Waarom vinden we dat belangrijk? Welke ouders nemen hieraan deel? Welke ouders nemen niet deel? Wat vinden de deelnemende ouders van activiteiten waar ze begeleiders kunnen ontmoeten? Op welke manier is dit voor hen belangrijk / prettig / ondersteunend? Hoe vragen we ouders om mee te denken over pedagogische thema's? Lukt dit? Over welke thema's denken ouders mee? Omschrijf met voorbeelden. Beslissen ouders mee? Waarover? Waarom vinden we dat belangrijk als team? Wat vinden ouders daarvan? Op welke manier is dit voor hen belangrijk / prettig / ondersteunend?
3.3	**Samenwerken met partners in het ondersteunend netwerk** **Samenwerken in functie van een bepaald kind:** Hoe en door wie wordt de samenwerking vormgegeven? ? Wat is de positie van ouders in deze samenwerking? Welke positie hebben therapeuten die in de leefgroep/ bij onthaalouders komen? Waar gaan de therapeutische sessies door? Hoe werken therapeuten en begeleiders als partners bij de ondersteuning van de ontwikkeling van het kind samen? Voelen begeleiders zich hierbij door deze specialisten ondersteund? Wat leren therapeuten van de begeleiders?

4. Extra

Zijn er aanvullingen, extra bedenkingen, verrassingen die naar boven komen bij de bespreking van de inclusieve werking in het team?